

HATÁLYOS JOGSZABÁLYOK GYŰJTEMÉNYE

2003. évi LXXXIX.
törvény

a környezetterhelési díjról¹

A környezet és természet védelme, terhelésének mérséklése, a környezethasználóknak a környezet és természet megóvását szolgáló tevékenységre való ösztönzése, valamint a környezet- és természetvédelem költségvetési forrásainak biztosítása érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § A törvény célja, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 60. §-ának rendelkezéseivel összhangban elősegítse a környezetbe történő anyag- vagy energiakibocsátás csökkentését, a környezet és természet megóvása érdekében a leghatékonyabb megoldások alkalmazását, valamint az állam és a környezethasználók közötti arányos teherviselést.

A törvény hatálya

2. § A törvény hatálya kiterjed:

a) arra a környezethasználóra [Kvt. 2. § (2) bek.], aki (amely) az engedélyhez kötött környezethasználata során a környezet terhelésével járó anyagot bocsát a környezetbe (a továbbiakban: kibocsátó);

b) azokra a környezetterhelő anyagokra, amelyek a környezetbe kerülve környezetterhelést eredményeznek, és amelyek kibocsátott mennyisége érvényes mérési szabvány, anyagmérleg, műszaki számítás segítségével meghatározható (a továbbiakban: környezetterhelő anyag).

3. §² A kibocsátó

a) a levegőbe,

b) a felszíni vizekbe, illetve az időszakos vízfolyásokba,

¹ A törvényt az Országgyűlés a 2003. november 10-i ülésnapján fogadta el. A kihirdetés napja: 2003. november 14.

² A 3. § talajterhelési díjra vonatkozó rendelkezései e törvény 26. §-ának (2) bekezdése alapján 2004. július 1. napján lépnek hatályba.

MHK adatbázis

Jogszabály szöveg

2003. évi LXXXIX. törvény 2005. január 1. -

Lekérdezés ideje: 2006. április 19.

(C)1992-2001. Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft.

c) a talajba

juttatott, e törvényben meghatározott környezetterhelő anyagok minden egysége után környezetterhelési díjat köteles fizetni.

II. Fejezet

AZ EGYES KÖRNYEZETTERHELÉSI DÍJAK

Levegőterhelési díj

4. § (1) A levegőterhelési díj fizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, akinek a helyhez kötött légszennyező pontforrása külön jogszabály szerint bejelentésköteles.

(2) Levegőterhelési díjat e törvény 1. számú mellékletében meghatározott anyag (a továbbiakban: levegőterhelő anyag) kibocsátása után kell fizetni.

5. § Nem terheli díjfizetési kötelezettség

a) ³ a bejelentésre köteles lakossági tüzelőberendezést üzemeltető, illetve a tüzelőberendezést üzemeltető költségvetési szervet,

b) ⁴ a távhőtermelőt és a távhőszolgáltatást végző kibocsátót olyan levegőterhelő anyag után, amelyet a lakosság, illetve költségvetési szervek részére értékesített hőenergia miatt bocsátott ki, valamint

c) a kibocsátót az után a levegőterhelő anyag kibocsátása után, amelyet

ca) ⁵ a külön jogszabály szerinti kiegyenlítő vagy időszakos fogyasztói szerződés alapján a csökkentett gázfelhasználási lehetőséggel ténylegesen érintett időszak alatt, vagy

cb) a földgázellátásról szóló 2003. évi XLII. törvény szerinti üzemzavar vagy forráshiány miatt szükségessé vált fogyasztáskorlátozás miatt, vagy

cc) a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvényben meghatározott villamosenergia-rendszer jelentős zavara, válsághelyzet veszélye vagy válsághelyzete miatt a krízis munkabizottság vezetőjének (rendszerirányító) utasítására a meglévő szerződéseikhez képest megnövelt termelése miatt bocsát ki.

6. § (1) A levegőterhelési díj mértékét a levegőterhelési díj (2) bekezdésben meghatározott alapja és a levegőterhelő anyagok egységdíja határozza meg.

³ Az 5. § a) pontja a 2004: CI. törvény 280. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁴ Az 5. § b) pontja a 2004: CI. törvény 280. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵ Az 5. § c) pontjának ca) alpontja a 2004: CI. törvény 280. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

(2) A levegőterhelési díj alapja a levegőterhelő anyag évenként kibocsátott teljes mennyiségének természetes mértékegységben (kg-ban) kifejezett tömege.

(3) A levegőterhelési díj számításának részletes szabályait e törvény 1. számú melléklete állapítja meg.

Vízterhelési díj

7. § (1) A vízterhelési díj fizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki vízjogi engedélyezés alá tartozó tevékenységet végez.

(2)⁶ Vízterhelési díjat a felszíni vizeket terhelő, e törvény 2. számú mellékletében meghatározott vízterhelő anyagok kibocsátása után kell fizetni.

8. § (1)⁷ Nem terheli díjfizetési kötelezettség a kibocsátót:

a) a felhasznált vízben levő vízterhelő anyag kibocsátás után, ha a felhasznált vizet újrahasználja és a használat során nem terheli a befogadót,

b) az általa felhasznált, illetve a vízszolgáltatás alapjául szolgáló nyers vízben eredetileg is megtalálható vízterhelő anyag mennyisége után,

c) az elvezetett csapadékvíz mennyisége után,

d) a nehézfémek csoportjába tartozó vízterhelő anyag kibocsátása után, amennyiben a kibocsátó által alkalmazott technológiából adódóan az ilyen típusú vízterhelő anyag kibocsátása kizárt,

e) az extenzív módon üzemeltetett halastavak esetén.

(2)⁸ Az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti vízterhelő anyagok mennyiségét a vízszolgáltató köteles hiteles mérésekkel igazolt módon a kibocsátó rendelkezésére bocsátani. Amennyiben nem teljesíti fenti kötelezettségét, akkor az illetékes környezetvédelmi hatóság a méréseket elvégzi és a mérési díj ötszörösében állapítja meg a vízszolgáltatót ezért terhelő térítési kötelezettséget.

9. § (1) A vízterhelési díj mértékét a vízterhelési díj (2) bekezdésben meghatározott alapja, a vízterhelő anyagok egységdíja, a területérzékenységi, valamint az iszapelhelyezési szorzó határozza meg.

(2) A vízterhelési díj alapja a vízterhelő anyag évenként kibocsátott teljes mennyiségének természetes mértékegységben (kg-ban) kifejezett tömege.

(3) A vízterhelési díj számításának részletes szabályait e törvény 2. számú melléklete határozza meg.

10. §⁹ A közcsonornán elvezetett, majd felszíni vízbe bocsátott vízterhelő anyag után fizetendő díjat a szennyvíztisztító telepet, illetve a közüzemi csatornahálózatot működtető szolgáltató a terhelés arányában áthárítja a szolgáltatást igénybe vevőkre. Ha a szennyvíztisztító telepet és a csatornahálózatot üzemeltető szolgáltató személye különbözik, akkor a csatornahálózatot üzemeltető szolgáltató jogosult a rá áthárított díjat a szolgáltatást igénybe vevőkre

⁶ A 7. § (2) bekezdése a 2004: CI. törvény 281. §-ával megállapított szöveg.

⁷ A 8. § (1) bekezdése a 2004: CI. törvény 282. §-ával megállapított szöveg.

⁸ A 8. § (2) bekezdése a 2004: CI. törvény 282. §-ával megállapított szöveg.

⁹ A 10. § a 2004: CI. törvény 283. §-ával megállapított szöveg.

továbbhárítani. A gazdálkodó szervezet által kibocsátott szennyvíz mennyiségének és minőségének meghatározása a szolgáltató feladata.

Talajterhelési díj

11. §¹⁰ (1) A talajterhelési díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsonornára nem köt rá és helyi vizgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést, ideértve az egyedi zárt szennyvíztározót is, alkalmaz. Amennyiben a közcsonornát év közben helyezik üzembe, a díjfizetési kötelezettség a kibocsátót a közcsonorna üzembe helyezését követő 90. naptól terheli.

(2) Nem terheli díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót, aki külön jogszabályok szerint egyedi szennyvízelhelyezési kislétesítményt, illetve egyedi szennyvíztisztító kisberendezést alkalmaz és a kibocsátás közvetlen környezetében a kibocsátó által létesített megfigyelő objektumban a talajjal kapcsolatban lévő felszín alatti vízben a kibocsátó által évente vizsgált nitrát, ammónium, szulfát, klorid tartalom egyik komponens tekintetében sem haladja meg 20%-kal a 2005. évben, illetve a közcsonorna üzembe helyezését követő hónapban végzett alapállapot felmérés keretében mért értékeket.

(3) A (2) bekezdés szerinti felmérés eredményét a kibocsátó köteles öt évig megőrizni és ellenőrzés esetén az adóhatóság rendelkezésére bocsátani.

12. § (1)¹¹ A talajterhelési díj mértékét a talajterhelési díj (2) bekezdésben meghatározott alapja, a (3) bekezdésben meghatározott egységdíj, valamint a település közigazgatási területére vonatkozó területérzékenységi szorzó határozza meg.

(2)¹² A talajterhelési díj alapja a szolgáltatott, vagy egyedi vízbeszerzés esetében a méréssel igazolt felhasznált, illetve mérési lehetőség hiányában az átalány alapján meghatározott víz mennyisége, csökkentve a külön jogszabály szerinti locsolási célú felhasználásra figyelembe vett víz mennyiségével.

(3) A talajterhelési díj egységdíjának mértéke: 120 Ft/m³.

(4) A talajterhelési díj számításának részletes szabályait e törvény 3. számú melléklete határozza meg.

13. §¹³

14. §¹⁴ A talajterhelési díj alapja csökkenthető azzal a számlákkal igazolt mennyiséggel, amelyet a kibocsátó szennyvíztárolójából, olyan arra feljogosított szervezettel szállítat el, amely a folyékony hulladék jogszabályi előírások szerinti elhelyezését igazolja.

III. Fejezet

¹⁰ A 11. § a 2004: CI. törvény 284. §-ával megállapított szöveg.

¹¹ A 12. § (1) bekezdése a 2004: CI. törvény 285. §-ával megállapított szöveg.

¹² A 12. § (2) bekezdése a 2004: CI. törvény 285. §-ával megállapított szöveg.

¹³ A 13. §-t a 2004: CI. törvény 324. §-a hatályon kívül helyezte.

¹⁴ A 14. § e törvény 26. §-ának (2) bekezdése alapján 2004. július 1. napján lép hatályba.

KÖZÖS SZABÁLYOK

Díjkedvezmény igénybevétele

15. §¹⁵ (1) 50%-os levegőterhelési díjkedvezménnyel élhet a légszennyező anyag kibocsátásának csökkentését szolgáló beruházást megvalósító beruházó az ilyen célú beruházás kivitelezési időtartama alatt időarányosan, de legfeljebb 2 évig.

(2) 50%-os vízterhelési díjkedvezménnyel élhet a felszíni vizet közvetlenül terhelő vízterhelést csökkentő beruházást megvalósító beruházó a beruházás kivitelezése időtartama alatt évente időarányosan, de legfeljebb öt évig. Önkormányzat esetén a Ktd. 20. §-ában meghatározott bevallással egyidejűleg történhet díjvisszaigénylés.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott díjkedvezményre a közszolgáltató és az önkormányzat írásos megállapodása alapján a közszolgáltató abban az esetben is jogosult, ha a beruházást nem a közszolgáltató, hanem az önkormányzat valósítja meg.

(4) A díjfizetéssel kapcsolatos vízminőségi és mennyiségi mérőműszerek beszerzési értékének 80%-át a díjfizetésre kötelezett a beszerzés évében a fizetendő díjelőlegből vonhatja le.

(5) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott díjkedvezmény a beruházással érintett környezetterhelő anyag és a beruházással érintett telephely vonatkozásában vehető igénybe.

(6) A vízterhelési díjkedvezmény igénybevételenek feltétele a beruházásra vonatkozó jogerős elvi vízjogi vagy vízjogi létesítési engedély, illetve a levegőterhelési díj esetében a beruházásra vonatkozó jogerős létesítési engedély megléte.

(7) A díjkedvezmény első alkalommal a (6) bekezdésben meghatározott engedély jogerőre emelkedését követő díjelőleg fizetésénél vehető igénybe.

A levegőterhelési díj, a vízterhelési díj és a vízjogi engedély hatálya alá tartozó tevékenységhez kapcsolódó talajterhelési díj befizetése¹⁶

16. § (1) A kibocsátó a negyedévi díjelőleget a negyedév utolsó napjáig fizeti meg a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel a tárgyévét megelőző év tényleges kibocsátásai alapján fizetett teljes díj negyedének megfelelő összegben. A csatornamű szolgáltató a negyedévi díjelőleget a következő negyedév utolsó napjáig fizeti meg.

(2) A kibocsátó a tárgyévét követő év március 31-éig a tárgyévi tényleges kibocsátás alapján számított díj és az (1) bekezdés alapján befizetett díjelőleg különbözetét megfizeti, illetve a túlfizetés összegét a tárgyévét követő év első negyedévi díjelőlegének megfizetésekor beszámítja vagy visszaigényli.

(3) Ha a kibocsátó folyamatosan működtet kibocsátást mérő rendszert, a mérések alapján a folyó negyedévre irányadó díjelőleget kell megfizetni.

17. § Az új létesítményt üzemeltető kibocsátó az üzemelés első évében fizetendő díjat egy összegben, a tárgyévét követő év március 31-éig fizeti meg.

¹⁵ A 15. § és az előtte lévő alcím a 2004: CI. törvény 286. §-ával megállapított szöveg.

¹⁶ A 16. § előtti alcím a 2004: CI. törvény 287. §-ával megállapított szöveg.

18. §¹⁷ A kibocsátó a levegőterhelési díjat, a vízterhelési díjat, valamint a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelési díjat az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal által vezetett 10032000-01076040 APEH Környezetterhelési díj bevételi számla javára fizeti be.

19. §¹⁸

A levegőterhelési díj, a vízterhelési díj és a vízjogi engedély hatálya alá tartozó tevékenységhez kapcsolódó talajterhelési díj fizetési kötelezettség bevallása, adatszolgáltatás¹⁹

20. § (1) ²⁰ A kibocsátó a díjfizetési kötelezettségéről, továbbá az önkormányzat a díjvisszaigényléséről évente, a tárgyévét követő év március 31-éig tesz bevallást.

(2) ²¹ A kibocsátó negyedévenként a nettó díjelőleget megállapítja, valamint az egyes negyedévekre megállapított díjelőleget a tárgyévre vonatkozó bevallásában bevallja.

(3) A kibocsátó köteles olyan nyilvántartást vezetni, amelyből a díjfizetés alapja, valamint mértéke telephelyenként megállapítható.

21. §²² A kibocsátó tevékenysége során a levegőterhelő, a vízterhelő anyagok kibocsátásáról, valamint a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelésről a külön jogszabályokban meghatározott adatszolgáltatásra köteles. Amennyiben a környezetvédelmi felügyelőség a kibocsátási adatok ellenőrzése során az adatszolgáltatásban eltérést tapasztal, erről az adóhatóságot tájékoztatja.

A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos sajátos szabályok

21/A. §²³ (1) A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjat a kibocsátónak kell megállapítania, bevallania és megfizetnie (önadózás) a tárgyévét követő év március 31-éig.

(2) A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos megállapítási, bevallási, befizetési, ellenőrzési, adatszolgáltatási, eljárási szabályokat, valamint a díjkedvezmények és mentességek eseteit a települési önkormányzat – a fővárosban a kerületi önkormányzat – rendeletben állapítja meg. A kibocsátó a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörhöz kapcsolódó talajterhelési díjat az

¹⁷ A 18. § a 2004: CI. törvény 288. §-ával megállapított szöveg.

¹⁸ A 19. §-t a 2004: CI. törvény 324. §-a hatályon kívül helyezte.

¹⁹ A 20. § előtti alcím a 2004: CI. törvény 289. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁰ A 20. § (1) bekezdése a 2004: CI. törvény 289. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

²¹ A 20. § (2) bekezdése a 2004: CI. törvény 289. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.

²² A 21. § a 2004: CI. törvény 290. §-ával megállapított szöveg.

²³ A 21/A. §-t és az előtte lévő alcímet a 2004: CI. törvény 291. §-a iktatta be.

önkormányzati rendeletben közzétett számla javára fizeti meg.

(3) A közszolgáltató helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díj megállapításához és ellenőrzéséhez szükséges adatokat a települési önkormányzat – fővárosban a kerületi önkormányzat – rendelkezésére bocsátja.

21/B. §²⁴ (1) A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díj a települési önkormányzat – a fővárosban a kerületi önkormányzat – környezetvédelmi alapjának a bevételét képezi.

(2) A települési önkormányzat – a fővárosban a kerületi önkormányzat – a talajterhelési díjból származó bevétel – a (3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a talaj, valamint a felszín alatti víz mennyiségi, minőségi védelmére használhatja fel.

(3) A (2) bekezdés szerinti felhasználásnak minősül különösen a csatornázás, a szennyvíztisztítás, a vízbázisvédelem, a települési monitoring kialakítása és működtetése, a tartós környezetkárosodások kármentesítése, a potenciális és a tényleges szennyezőforrások szennyezésének megelőző, illetve utólagos műszaki védelme.

Egyes jogkövetkezmények

22. § Amennyiben a kibocsátó a 15. §-ban meghatározott beruházást a kivitelezési engedélyben meghatározott határidőig, illetve legfeljebb a jogerős engedély kiadásától számított öt évig nem helyezi üzembe, úgy a díjkezdményt a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresével növelt összegben kell visszafizetni.

23. §²⁵

Egyes eljárási szabályok

24. §²⁶ A levegőterhelési díjjal, a vízterhelési díjjal, a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat az állami adóhatóság és szervei, a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat az illetékes önkormányzati adóhatóságok látják el.

25. § A környezetterhelési díj megfizetésére, bevallására, az ehhez kapcsolódó jogkövetkezményekre, a megállapításához és a beszedéséhez való jog elévülésére, pénzügyi ellenőrzésére, valamint végrehajtására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

Átmeneti és záró rendelkezések

26. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározottak

²⁴A 21/B. §-t a 2004: CI. törvény 291. §-a iktatta be.

²⁵A 23. §-t a 2004: CI. törvény 324. §-a hatályon kívül helyezte.

²⁶A 24. § talajterhelési díjra vonatkozó rendelkezései e törvény 26. §-ának (2) bekezdése alapján 2004. július 1. napján lépnek hatályba.

kivételével – 2004. január 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 11–14. §-a, 19. §-a, valamint a 3. §-ának, 18. §-ának, 21. §-ának és 24. §-ának a talajterhelési díjra vonatkozó rendelkezései 2004. július 1-jén lépnek hatályba.

(3)²⁷ Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az egyes környezetterhelési díjkezdmények igénybevételére, a díjak díjvisszaigénylésének alkalmazására, a kibocsátott terhelő anyag mennyiség meghatározásának pontos módjára, valamint a díjfizetés áthárítására vonatkozó részletes szabályokat rendeletben állapítsa meg.²⁸

(4)²⁹ A települési önkormányzatok rendeletben állapítják meg a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatban a 12. §-ban meghatározott általány megállapításának szempontjait, valamint a 21/A. §-ban meghatározottakat.

27. § (1)³⁰ A levegőterhelési díj fizetésére kötelezett kibocsátó a 2004. évben az e törvény alapján megállapított levegőterhelési díj 40%-át, 2005. évben 40%-át, 2006. évben 75%-át, 2007. évben 90%-át, a 2008. évtől 100%-át köteles megfizetni. A vízterhelési díj fizetésére kötelezett kibocsátó a 2004. évben az e törvény alapján megállapított vízterhelési díj 30%-át, 2005. évben 30%-át, 2006. évben 50%-át, 2007. évben 80%-át, 2008. évtől kezdődően 100%-át köteles megfizetni. A talajterhelési díj fizetésére kötelezett kibocsátó a 2004. évben az e törvény alapján megállapított talajterhelési díj 20%-át, 2005. évben 20%-át, 2006. évben 50%-át, 2007. évben 75%-át, 2008. évben 90%-át, a 2009. évtől 100%-át köteles megfizetni.

(2) A 2004. évben a negyedéves díjelőleg a 2003. évi tényleges kibocsátási adatok alapján egy naptári évre számított díj negyedének megfelelő összeg (képzett díjelőleg). Amennyiben a vízterhelési díj fizetésére kötelezett kibocsátónál a 2003. évi tényleges kibocsátási adatok nem állnak rendelkezésre, úgy a vízjogi engedélyben meghatározott kibocsátási adatokat kell figyelembe venni.

(3)³¹ Az a kibocsátó, aki hulladékhasznosítást végez, az új termékbe beépülő hazai hulladék mennyisége arányának megfelelően jogosult a negyedévenként esedékes levegő és vízterhelési díjelőleget csökkenteni.

*1. számú melléklet
a 2003. évi LXXXIX. törvényhez³²*

A levegőterhelési díj mértéke

²⁷A 26. § (3) bekezdése a 2004: CXXXV. törvény 114. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

²⁸Lásd a 270/2003. (XII. 24.) Korm. rendeletet.

²⁹A 26. § (4) bekezdése a 2004: CI. törvény 292. §-ával megállapított szöveg.

³⁰A 27. § (1) bekezdése a 2004: CXXXV. törvény 114. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

³¹A 27. § (3) bekezdését a 2004: CXXXV. törvény 114. § (3) bekezdése iktatta be.

³²Az 1. számú melléklet a 2004: CI. törvény 293. §-ával megállapított szöveg.

2. számú melléklet
a 2003. évi LXXXIX. törvényhez³³

A vízterhelési díj mértéke

3. számú melléklet
a 2003. évi LXXXIX. törvényhez³⁴

A talajterhelési díj mértéke

³³ A 2. számú melléklet a 2004: CI. törvény 293. §-ával megállapított szöveg.

³⁴ A 3. számú melléklet a 2004: CI. törvény 293. §-ával megállapított szöveg.